

naturaligvis ikke erkjender dens Berettigelse. Skulde det blive Tilfælde, at vor Udvikling førte til, at den skulde anvendes med Skarphed, troer jeg ikke, at det vilde være vanskeligt at paavise dens Uholdbarhed, men jeg finder ikke, at det er værd i dette Dieblis at sinke Tiden med nærmere at udvikle denne, jeg havde nær sagt — forældede og gamle Betragtning, om hvilken jeg har den Mistænse, at det vilde være det Heldigste, om man kom reent bort fra den. Jeg anseer den for at høre til en Tid, i hvilken man havde et andet Syn paa Sagen, og som følge deraf ogsaa kunde være mere berettiget til at foretage et saadant Skridt, end man nu er. Men naar vi altsaa kommer til det Resultat, at Tieren skal have fuld Godtgjørelse for sin solgte Gjenstand, saa ligger det nær, at den eneste Maade, hvorpaa den virkelige Pris kan udfindes, er at bringe Gjenstanden til Salg i den Skikkelse, med de Rettigheder og de Forpligtelser, der paahviler den for Dieblis, det vil altsaa være langt naturligere, for at komme til den rette Erkjendelse af, hvilken Pris Gjenstanden har, at sætte den til offentlig Salg saaledes, som den befinder sig i den nuværende Tiers Haand, nemlig som en Gaard, der er undergivet Fæstetvang. Man vilde da komme til den Pris, som den virkelig har, og som en naturlig følge deraf maatte denne Pris ogsaa ubestaaende tilfalde Tieren, og der kan isaafald ikke rejses Paastand om, at Tieren ikke faaer fuld Erstatning. Gjenstanden bliver solgt med de Baand, der hviler paa den, gaaer saaledes over fra den ene til den anden, som faaer Eiendommen, gaaer over som en Gaard med Fæstetvang, indtil 20 Aar ere forløbne, den bærer Skatene (med alle andre Selvtænder) ifølge Loven af 19de Februar 1861. Det er en Selvfølge, at en saadan Bestemmelse ikke vil kunne faae Gyldighed ligeoverfor den nuværende Tier. Han vilde jo derved komme i den underlige Stilling, at han kjøbte sit Gjet, betalte det, beholdt det, og saa var Sagen, jo ganske den samme, at lade ham faae Afkomst til for Sætet, at blive frit for Fæstetvang om 20 Aar, fordi Gaarden havde gjennemgaaet denne Proces, vilde være en Uting. Det vilde derimod være naturligt

for det Tilfælde, at Tieren selv kjøber, at bestemme en vis Forholdspart, som han skal sætte for, at erhverve sig Ret til Gjetet. Disposition over Gaarden i sig selv med den Ret, som vilde tilfalde alle Andre. Mit indrommes jeg, at her er den Inconsequents af Endringsforslaget til § 12 under Nr. 10, thi naar man vil holde paa den deri udtrykte Tanke ganske consequent, saa vilde deraf følge, at Gaarden, i det Dieblis Jorddroffen havde erlagt en Fjerdedeel til Statskassen, skulde være Selvtændom. Jeg har imidlertid med Forsæt ikke affattet Endringsforslaget saaledes, fordi det just var mig om, at gjøre, at stille den Betragtning, jeg har omtalt, i saa skarpt et Lys, som muligt, og jeg troer, at naar man seer skarpt derpaa, fremtræder der, om jeg maa bruge ordte Udtryk, en fornem Feil, paa hvilken man afvisomt bliver opmærksom, saasnart man seer notere paa Tingene. Men paa den anden Side har jeg ikke gjort Bedtagelsen af en saadan Bestemmelse vanskeligere ved at foreslaae, at den fulde Dispositionsret over Gaarden som Selvtænder skal strax skulde indtræde. Jeg anseer det for uvilksomt, at Jorddroffen maa underkaste sig de samme Bestemmelser som enhver anden Kjøber, at han i saa Henseende maa være stillet lige med Andre, saa at den Berettigelse, der indtræder derved, at Gaarden er undergaaet denne Proces, ikke indtræder tidligere for ham end for enhver anden Kjøber. Det er denne Bedtagning, der har ført mig til at fremsætte disse to Endringsforslag. De to andre Forslag, jeg har stillet, under Nr. 11 og 12, betragte Sagen fra et andet Standpunkt. Der er det rene Rettsstandpunkt opgivet, og der sees der paa Sagen med Ansæt om at tilvejebringe et saadant Førlig, der kan bringe Spørgsmaalet til endelig Afgjørelse. Jeg har troet, at det var rigtigst, at gjøre en Forskjel paa den Forholdspart, som skal betales til Statskassen, enten Jorddroffen kjøber Gaarden, eller Børgeren kjøber den. Det staaer for mig, som om der her er Anledning til at gjøre en Forskjel i saa Henseende, men jeg skal dog forveien bemærke, at saasnart vi kommer ind over de to første Endringsforslag, indtræde vi paa en anden Grund, og naar